

Гордана Алексова

**ВОВЕДНО ИЗЛАГАЊЕ НА ТРИБИНАТА ПО ПОВОД
5 МАЈ – ДЕНОТ НА МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК
МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК ВО НАСТАВАТА
(10.5.2024)**

Почитуван декане и почитувани продеканки, почитувани колешки и колеги, почитувани наставници по предметот Македонски јазик и драги ученици од основното и од средното образование, почитувани претставници на медиумите,

Поводот што нè собира денес и што почнува да нè собира секоја година, токму овде, на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, во храмот на јазикот, литературата, културата и образованието, е многу значаен. Посакувам, значењето на 5 Мај – Денот на македонскиот јазик, да се зголемува и да се одбележува во духот на зголемувањето на грижата за македонскиот јазик и на неговата правилна употреба на сите полиња во општеството.

Одбележувањето на овој значаен датум од културната историја и, воопшто, од современата историја на македонскиот народ, секогаш нè навраќа на случувањата што се директно поврзани со него и што му претходат на историски и на општествен план. Нè навраќа на годината чиј јубилеј го одбележуваме во 2024 година, 80-годишнината од прогласувањето на македонскиот јазик за службен на територијата на НР Македонија во состав на ФНР Југославија. Во образовен контекст, овој историски чин го означува моментот кога македонскиот јазик го започнува својот развоен пат со значајниот троен општествен статус, и тоа, како: 1. средство за општење меѓу учениците и наставниците, меѓу учениците меѓусебно и меѓу учениците и наставните содржини; 2. наставен предмет и 3. наставен јазик, односно јазик на кој се изведува наставата по сите наставни предмети на сите образовни степени. Должни сме, како и секогаш кога ја нагласуваме важноста на овој историски момент, уште еднаш да нагласиме дека е тоа моментот на остварувањето на вековитиот стремеж на македонскиот народ

за слободна употреба на македонскиот јазик во сите сфери на живеењето, а особено на стремежот за образование на мајчин јазик.

Во таа смисла, не се помалку значајни и наредните години – 1945, 1946, 1947 и другите повоени години, кога ќе се случуваат грандиозни културни и образовни настани во развојот на македонското општество и историја, како што се: усвојувањето на македонската азбука и на македонскиот правопис и кодификацијата на македонскиот стандарден јазик; објавувањето на првиот буквар со читанка на македонски јазик; објавувањето на првото методичко и прилично помагало за учителите; објавувањето на првата нацрт-наставна програма за предметот Македонски јазик; објавувањето на првиот учебник по граматика на македонскиот јазик – *Македонска грамајтика* од Круме Кепески; формирањето и ширењето на училишната мрежа на територијата на целата Република; обезбедувањето наставнички кадар од соседните земји; обучувањето и образованието на локалниот наставнички потенцијал; аналфабетските курсеви итн. Општата образовна атмосфера во овој период е позитивна и многу полетна во цела Македонија.

Осум децении оттогаш македонскиот јазик во наставата, како мајчин или како немајчин, следејќи ги промените и развојот на општеството и на технологијата, како и појавата и развојот на македонската лингвистичка мисла и на методиката на наставата по македонски јазик, успешно ги остварува своите две основни функции, комуникациската и спознајната, на сите степени во образованието – основното, средното и високото; овозможува непречено општење на субјектите вклучени во образовниот процес и наједноставен начин за стекнување информации и знаења од сите наставни и студиски предмети.

Тука го завршувам своето кусо воведно обраќање кон овој свечен собир и им давам збор на колешките што секојдневно се соочуваат со предизвиците на совладувањето, збогатувањето и усвојувањето на македонскиот стандарден јазик во основното и во средното образование и кои од позиција на наставници и на три различни гледишта ќе го изнесат своето видување на состојбите во наставната практика по предметот Македонски јазик/Македонски јазик и литература.

Ви благодарам за вниманието.